

Szarvasgomba ágazat-fejlesztési stratégia Franciaországban

2014. február 26-án Stéphane Le Foll miniszter és Jean-Charles Savignac, a francia szarvasgomba-termelők országos szövetségének ([Fédération française des trufficulteurs](#), FFT) elnöke aláírták a szarvasgomba [ágazat-fejlesztési stratégiát](#). Az ágazat általános fejlesztési elképzeléseit rögzítő anyagot egy, az FFT és a [FranceAgriMer](#) között megkötött konvenció egészíti ki.

A stratégia fő elemei a következők:

- a minőségi szarvasgomba termelésének támogatása
- a francia szarvasgomba promóciójának erősítése,
- a kutatási tevékenység bővítése,
- különböző speciális továbbképzési, szakképzési események megvalósítása,
- a lopások elleni küzdelem és az ültetvények biztonságának növelése,
- minőségi árujelző bevezetésére irányuló tevékenység folytatása.

A minőségi szarvasgomba termelésének támogatásának főbb elemei:

- kidolgozzák és életbe léptetik a szarvasgomba-termelőkre vonatkozó szociális és fiskális követelmény-rendszert,
- támogatják a szarvasgombát adó ültetvények fejlesztését, följújtását: az FFT által ezen a téren a 2007-2013-as időszakra tett vállalásokat (aminek köszönhetően 6 ezer hektárnyi új ültetvény jött létre mintegy 2 millió elültetett fával) megújítják, évente és régiókra lebontva fölmérik az újonnan létesített ültetvényeket, termésbecslést végeznek és kidolgozzák az előregedett ültetvények följújtásának technológiáját.

A francia szarvasgomba promóciójának erősítése, a nagyközönség fogékonnyá tétele az egyes szarvasgomba-fajok minőségi tulajdonságaira valamint a szintetikus aromák használatával kapcsolatos tudnivalókra.

A kutatás jobb koordinálása, az országos kísérleti munka folytatása, a termelőknek adott szaktanácsadási és technikai segítségnyújtási tevékenység (*appui technique*), valamint az eredmények átadásának erősítése

- a kutatás terén a szaktárca és az FFT közösen vállalja, hogy javítja a termelők és a kutatók közötti koordinációt és kidolgoz egy közös stratégiát. Létrehozzák a szarvasgomba-kutatásokat koordináló testületet, ennek elnöke az országos mezőgazdasági kutató intézet ([INRA](#)) egy kutatója lesz. Fő feladatai: 1) az egyes föladatak összehangolása a kutatásban érdekelt többi szervezettel és/vagy kutatóhellyel, különös tekintettel a nemzeti tudományos kutatási központra ([CNRS](#)), a fejlesztési célú agronómiai kutatások nemzetközi központjára ([CIRAD](#)), a mezőgazdasági és környezettudományi kutatások országos intézetére ([IRSTEA](#) – korábbi nevén *Cemagref*), és a zöldség- és gyümölcsstermesztés alkalmazott kutatási intézetre ([CTIFL](#)). Az újonnan indítandó kutatási projektek elsősorban a szarvasgomba élettanára, a klimatikus tényezőkkel való kapcsolatára, tápanyag-igényére, szaporodására, aroma-anyagaira és minőségére, a vele szimbiózisban élő fajokra, valamint a genetikai háttér esetleges beszűkülésével kapcsolatos kockázatokra fognak fókuszálni.
- az országosan végzett összehangolt alkalmazott szarvasgomba-kutatás folytatása: az erre vonatkozó jelenlegi program továbbvitele olyan formában, hogy a kutatási munka meghatározásakor maximálisan figyelembe veszik a szarvasgomba-termelők sajátos igényeit. A kutatási munka fő területei: vízgazdálkodás, a klímaváltozáshoz való

alkalmazkodás, a szarvasgomba genetikai sokszínűsége és szaporodási ciklusának vizsgálata, az alkalmazott agrotechnika optimalizálása (különös tekintettel a fajokra), talajművelés, a fák ápolása, stb. A kutatási munka alapján kifejezetten szarvasgomba-specifikus agrotechnikai eljárásokat kívánnak kidolgozni, meghatározzák azokat a feltételeket, amik mellett létrejöhet az a „pionír növénytársulás”, ami már kedvez a szarvasgomba megjelenésének, irányítható ma kultúra tápanyag-gazdálkodása (elsősorban a szervesanyag-tartalmon keresztül). Bátorítani kívánják a kultúra diverzifikációját olyan más fajok rendszerbe illesztésével, amiknek eltérő az ökológiája és a betakarítási ideje, ám még nem kellően kidolgozott a termesztés-technológiája.

- a szaktanácsadási és technikai segítségnyújtási tevékenység során a szarvasgomba-termesztésben érintett tanácsadó szervezetek (agrárkamarák, alkalmazott erdészeti kutatási központok, mezőgazdasági szakiskolák, stb.) az FFTvel közösen munkacsoportot alakítanak ki azzal a szándékkal, hogy kidolgozzák azt a konvenciót, ami rögzíti a szaktanácsadási és technikai segítségnyújtási tevékenység feltétel-rendszerét,
- a kutatási eredmények széles körű terjesztésének fő felelőse az FFT lesz, az elsődleges információ-hordozó pedig a szervezet által negyedévente megjelentetett szakfolyóirat, a „*Le trufficulteur*” (a szarvasgomba-termelő), valamint az FFT [honlapja](http://fft-truffles.fr) (<http://fft-truffles.fr>) lesznek. Az érintettek a jövőben megvizsgálják, érdemes-e létrehozni az országos szarvasgomba-központot (*Centre français pour la trufficulture*)?

Különböző speciális továbbképzési, szakképzési eseményeken keresztül javítani, naprakésszé tenni a termelők, szaktanácsadók és oktatók ismereteit.

A lopások elleni küzdelem és az ültetvények biztonságának erősítése: a termelők maguk is részesei a belügyminiszter és a mezőgazdasági miniszter által február 13-án meghirdetett akciótervnek, aminek általános célja a gazdálkodók kárára elkövetett, folyamatosan növekvő számot mutató vagyon elleni bűncselekmények visszaszorítása.

A minőségi árujelző bevezetésére irányuló tevékenység folytatása, ennek egyik elemeként az FFT fölveszi a kapcsolatot az országos minőségi és földrajzi árujelzők intézetével ([INAO](#)) és az Európai Bizottsággal és megvizsgálják, adottak-e a feltételek egy minőségi vagy földrajzi árujelző bevezetéséhez a szarvasgomba esetében. Javasolni fogják azt is, hogy a biológiai sokféleség védelmére hivatkozva a Franciaországban alapesetben nem termesztett/gyűjtött szarvasgomba-fajokat nyilvánítsák egzotikus özőnfajoknak. Az FFT az elkövetkezendő években erősíteni fogja a kapcsolatot a más uniós tagországokban tevékenykedő szarvasgomba-termelőkkel, ennek két fő színtere az európai szarvasgomba és szarvasgomba-termelő csoport (*Groupement européen truffe et trufficulture*, GETT) és az ugyanilyen céllal alakult konzorcium (*Consortium en réseau truffe et trufficulture*, CRET) lesz.

A [FranceAgriMer](#)-en belül megalakítják a szarvasgomba-termelési bizottságot, ennek fő feladatai a következők lesznek:

- a termelők igényeinek fölmérése a kutatás területén,
- a régiók közötti egyeztetések lebonyolítása,
- a képzési programok és azok regionális megszervezésének, lebonyolításának ellenőrzése a szakmai partnerekkel együttműködve,

- az ágazat-fejlesztési stratégia megvalósításának figyelemmel kísérése, az ezzel kapcsolatos éves előrehaladási jelentés elkészítése, az eredmények és a hátráltató tényezők számbavétele és a miniszter ezekről történő tájékoztatása.

A FranceAgriMer bevonása a szarvasgomba-termesztés kérdéseinek „menedzselésébe” annál is inkább időszerű, mivel a szervezettől kapott tájékoztatás szerint ez idáig igen kevés konkrét közös tevékenység zajlott a szarvasgomba-ágazat szereplőivel annak ellenére, hogy a szarvasgomba részét képezi a FranceAgriMer-en belül működő zöldség-gyümölcs tanácsnak (*Conseil spécialisé fruits et légumes*). Jelen pillanatban a FranceAgriMer csupán a kutatási és szaktanácsadási programban kap szerepet, ami a fő termelési körzetekre fókuszál, ezen belül is az országos termés négyötödét adó Provence-Alpes-Côte d’Azur régióra. A tevékenység olyan kérdéseket fed le, mint a szarvasgomba-termelésre alkalmas talajok és az ökológia, klíma, vízháztartás, stb. kapcsolata, a pénzügyi háttér pedig az állam és a régió(k) között megkötött szerződések alapján biztosítják, mégpedig a FranceAgriMer-en keresztül, a szakmai irányítás és a koordináció az FFT föladata. A FranceAgriMer közvetlenül a szarvasgomba-termelőknek semmilyen pénzügyi támogatást nem folyósít (az ültetvények telepítését segítő forrásokat a megyei és/vagy regionális közgyűlések biztosítják), az ágazati szereplőkkel való közvetlen kapcsolat kifejezetten a termeléssel kapcsolatos piaci statisztikai adatok begyűjtésére korlátozódik.

Somogyi Norbert, Párizs